

Yeni Microsoft Office Kurulduğu Bilgisayara Nikâhı Basacak

Satın aldığımız işletim sisteminin kurduğumuz bilgisayarla bütünleşmesine alışıkındık, üretkenlik yazılımları içinse şimdiye kadar böyle bir şey söz konusu değildi. Ama Microsoft Office 2013 masaüstü sürümüyle bu durum artık değişecek gibi görünüyor. Microsoft, yeni Office yazılımının lisans kurallarını ürünün sadece ve sadece ilk kurulduğu bilgisayarda çalışmasını sağlayacak şekilde güncellediğini açıkladı. Bu, kullandığınız makinenin başına bir şey geldiğinde veya bilgisayarınızı yenilediğinizde mevcut Office 2013'ü yeni bilgisayarınıza aktaramayacağınız anlamına geliyor. Diğer bir deyişle kullanmaya devam etmek istiyorsanız gidip paşa paşa yeni bir kopya edinmek durumunda kalacaksınız. Bu arada, yeni kopya derken sözü edilen bedel de 150-400 dolar arasında.

Aslında daha önceki sürümlerde de Office yazılımı "lisanslı cihaz" adı altında aynı anda yalnızca tek bir cihaz üzerine kurulabiliyordu. Ama bu kurulu olan tek cihazı gerektiğinde değiştirebiliyordunuz. Yeni lisans koşullarıyla artık bu olanak ortadan kalkmış görünüyor.

Microsoft, birden fazla cihazda kullanım senaryoları için Office 2013 yerine abonelik sistemiyle çalışan Office 365'i kullanmanızı tavsiye ediyor. Office 365, kurulum yerine kirala ve kullan modeliyle çalıştığı için cihazlar arasında geçiş gibi bir sorunu yok. Zaten şirketin yaptığı bu hamle de bariz bir şekilde kullanıcıları Office 365 sürümüne özendirme için. CNET'in konuya dair haberini cnet.co/Xt2W4g adresinde bulabilirsiniz.

Yenilenen lisans kurallarına göre Microsoft Office 2013 sürümü bundan böyle ilk kurulduğu bilgisayar hariç başka bir yerde çalışmayacak.

Bu Yıl da Google Bilim Fuarı'na Davetlisiniz

Google, Ocak ayı sonunda resmi blog sayfası üzerinden yaptığı açıklamayla artık geleneksel hale getirdiği Google Science Fair (Google Bilim Fuarı) etkinliğinin üçüncüsüne başvuruların açıldığını duyurdu. "Louis Braille, 16 yaşındayken görme engellilerin kitap okumasını sağlayan alfabeyi icat etti. Ada Lovelace, matematiğe duyduğu ilgiyle bilgisayar programlamanın temellerini attığında daha 13 yaşındaydı. Graham Bell, telefonun icadıyla sonuçlanan ses üzerindeki çalışmalarına 18 yaşında başlamıştı" diyor Google, "O zaman neden dünyanın ihtiyaç duyduğu iyi fikirler gençlerden çıkmaz?"

İnternette başvurabileceğiniz bu özel etkinlik, yukarıda ortaya koyduğumuz misyona uygun olarak dünyanın karşı karşıya olduğu problemlere dair 13-18 yaş arasındaki gençlerden gelen çözümleri yarıştırmayı amaçlıyor.

Bu yılki fuara Google'in yanı sıra CERN (Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi), LEGO Group, *National Geographic* ve *Scientific American* da katılıyor. Eğer 13-18 yaş arasındaysanız ve dünyayı değiştirecek bir fikriniz varsa, 30 Nisan'a kadar fuara katılabiliyorsunuz. Ön elemeye Amerika, Asya Pasifik ve Avrupa ile Orta Doğu ve Afrika olmak üzere dünyanın üç ayrı bölgesinden 30'ar aday belirleniyor. Daha sonra bu adaylar bir üst elemeye her bölge için 15'e indiriliyor ve finalistler Google'in ABD'deki merkezine davet edilerek bilim konseyinin karşısında fikirlerini savunuyor. Kazananlar 23 Eylül'de düzenlenecek büyük etkinlikte belirleniyor. Ödüller arasında Galapagos Adaları'nı ziyaretten CERN'in merkezinde deney yapmaya kadar ilgi çekici şeyler var.

Google'in daha önce gerçekleştirdiği etkinliklerde göğüs kanserinin erken teşhisinden suda yaşayan canlıların sınıflandırılmasına kadar bir dizi ilginç fikir kazananlar arasında yer almış. Yalnız işin kötü yanı, başvuru yapabileceğiniz 13 dil arasında Türkçe yok. Oysa Google'in Türkiye'de gayet büyük bir ofisi de var, ama Türkiye'de reklam satmaktan böyle işlere pek zaman ayıramıyorlar belli ki. Detaylar ve başvuru için googlesciencefair.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

Google Science Fair, 3. yılında kazananlara ilginç ödüller ve sürprizler vaat ediyor.

Tek Bir Kelime Dağ Aslanını Dize Getirdi

Mountain Lion yani Dağ Aslanı, Apple'in OS X işletim sisteminin sürümlerinden biri. Geçtiğimiz ay sadece bu sürümü etkileyen son derece basit, ama bir o kadar da ilginç bir hata ortaya çıktı. Olay şu: İçine klavyeyle bir şeyler yazabildiğiniz herhangi bir programı açarsanız, "File:/// " yazıyorsunuz ve program çakılıyor. İster kelime işlemci olsun ister veritabanı analiz yazılımı, eğer kullandığınız yazılımda herhangi bir yere kutu açıp bu sözcüğü yazabiliyorsanız uygulama çät diye kilitleniyor. Hatta komiktir, uygulama hata raporlama aracına "Ben şu kelimeyi yazdım program kilitlendi" diye yazarken arada yine bu kelimeyi geçirirseniz, uygulama hata raporlama aracı da kilitleniyor.

Ender de olsa bazı programların bu hataya karşı dirençli olması, sorunun işletim sisteminin merkez yapıyla ve bu yapının yazılımlarla olan ilişkisiyle ilgili olduğunu düşündürüyor. Peki ya çözüm? Güncelleme çıkana kadar kelimeyi yazmamak. Hasta doktora gidip "eğilince belim ağrıyor" dediğinde doktor da "eğilme o zaman" demiş ya, işte o hesap. Gerçi burada okumasınız büyük ihtimalle hayatınız boyunca ekrana yazacağınız bir şey değildi bu. Detayları bit.ly/fileerror adresinde bulabilirsiniz.

Sony Xperia Z: Yıllar Geçer Paslanmaz, Suya Düşer Islanmaz

Sony'nin yeni akıllı telefonu Xperia Z, 13 santimlik ekranına salonunuzda duran 120 ekran LCD televizyonun çözünürlüğünü getiriyor.

Düşünün ki kendinize yeni bir akıllı telefon satın alıyorsunuz. Üzerinde masaüstü bilgisayarınızda olduğu gibi 4 çekirdekli işlemci olsun. Avuç içi kadar ekranına salonunuzdaki dev LCD televizyona denk 1920x1080'lik Full HD çözünürlük sıkıştırılsın. Üzerinde 13 megapiksel kamera, HDR video kayıt özelliği ve bilumum teknoloji yer alsın. Görünüş narin, yapı ince, tasarım dengeli olsun. Ne yaparsınız?

Ben ne yapacağımı söyleyeyim, suya atarım. Hem de bir an bile tereddüt etmeden.

Sony, akıllı telefon piyasasında gücünü pekiştirmek için ortaya koyduğu Android işletim sistemli yeni akıllı telefonu Xperia Z'yi "süper telefon" olarak konumlandırıyor. Gerçekten de şirket bugüne kadar farklı ürünlerde teknoloji adına ortaya ne koyduysa bu üründe bir arada bulmak mümkün. Büyük ekran LCD televizyonlardan gelen Bravia 2 görüntü işleme motoru, fotoğraf makinesinden gelen Exmor lens, Walkman'dan gelen ses, PlayStation'dan oyun...

Ama tüm bunların arasında ürünün iki özelliği bana ilginç geliyor: Birincisi, genel görünüşünde ve tasarımında güçlendirmeye dair herhangi bir iz olmadığı halde telefon toza ve suya dirençli. Üstelik burada söz konusu olan öyle yağmur yağarken su sıçraması falan değil, telefonu 1 metre derinliğe daldırıp fotoğraf bile çekebiliyorsunuz. İkincisi, akıllı telefonların ekranında daha 720p'ye yeni alışmışken çözünürlüğü 1080p'ye taşıyarak mücadeleyi farklı bir alana çekiyor. Aslında ilk anda görüntülenen ekranın büyüklüğünü ve insan gözünün detayları algılaya yeteneğini düşünerek "bu kadarına da gerek var mı" diye düşündüm. Ama sonra "Televizyonun modası 6 ayda geçer, kim her akşam karşısına geçip böyle bir kutuyu seyretmek ister ki" diyen Daryl F. Zanuck'un pozisyonuna düşerim diye korktum. O yüzden susayım. Telefon hakkında detaylı bilgiyi sonymobile.com/global-en/products/phones/xperia-z adresinde bulabilirsiniz.

Dünyayı Değiştiren Yazılımın Kaynak Kodları Artık Elinizde

23 yıl, 13 sürüm. Adı fotomontaj ve fotomanipülasyon kelimeleriyle eş anlamlı olarak sözlüklere bile giren Adobe'un ünlü yazılımı Photoshop, piyasaya çıkmalı neredeyse çeyrek asır olmuş. Çıktığı günden beri de bir şekilde dünyayı değiştirmeye devam ediyor.

Dakikalar içinde verilen kilolardan pürüzsüz ciltlere, kelebek kanadı takmış kedilerden çift güneşin aydınlattığı dünyalara kadar, değişen güzellik ve gerçeklik algılarımızı hep kendisine borçluyuz.

Bu arada böyle bir şey için neden 25. yılı beklemediler bilmiyorum, ama Photoshop'un 23. yılında bu efsane yazılımın piyasaya çıkmış ilk ticari sürümü olan 1.0.1 Mac sürümünün kaynak kodları Adobe'un izniyle yayımlanmaya başladı. Computer History Museum sayfalarında yayımlanan kodları ticari amaçla olmadığı sürece dilediğiniz gibi indirip inceleyebilirsiniz. Ancak derleyip çalıştırmak için o dönemin işletim sistemi bileşenlerine ve kodla birlikte dağıtılmayan Apple'a ait bazı kütüphanelere sahip olmanız gerekiyor. Kodlar, büyük bir bölümü Pascal programlama diliyle yazılmış toplam 128 bin satırdan oluşuyor.

Photoshop'un kökenleri ilk olarak 80'lerde Thomas Knoll tarafından yazılan "Display" adlı programla atılmıştı. Daha sonra Knoll'un görsel efekt sanatçısı olan kardeşi John Knoll

bunu kullanmaya başlamış ve gelişimine destek olmuştu. Adobe'un 1989'da Display'in dağıtım haklarını satın alarak 1990'da Photoshop adıyla piyasaya sürmesiyle efsane başlamış oldu.

Adobe Photoshop'un ilk sürümünün kaynak kodlarını, kullanım kılavuzunu ve diğer bilgileri computerhistory.org/atcm/adobe-photoshop-source-code adresinde bulabilirsiniz.

Adobe'un ünlü yazılımı Photoshop'un ilk sürümünün kaynak kodlarını incelemek isterseniz ücretsiz olarak indirebilirsiniz.

İnternette 17 Milyon Cihaz Kollarını Açmış Bekliyor

90'ların başlarında, PC'lerin son kullanıcılar arasında yeni yeni yaygınlaşmaya başladığı dönemlerde herhangi bir donanımı bilgisayara takıp çalıştırmak neredeyse orta düzey programcılık bilgisiyle yarışacak bir uzmanlık gerektiriyordu. Sonradan Microsoft Windows 95'le birlikte hayatımıza Plug and Play, yani "Tak ve Çalıştır" diye bir kavram girdi.

Artık taktığımız aygıt çalışsın diye kırk takla atmak zorunda kalmıyorduk. Aygıt bu sisteme uyumluysa fişini bilgisayara taktığımız gibi alınıp çalışmaya başlıyordu. Sonradan bunun yanına bir de Universal Plug and Play (UPnP), yani "Evrensel Tak ve Çalıştır" diye bir kavram eklendi. Bu da ağ veya internet üzerinde birbirine bağlı olan cihazların kolayca haberleşmesini ve birlikte çalışmasını sağlayacak bir standart olarak düşünülmüştü.

Yıllar geçtikçe yazıcılardan oyun konsollarına kadar milyonlarca cihaz sessiz sedasız bu özellikle birlikte sunuldu piyasaya. Ben açıkçası bugüne kadar bu özelliği bilinçli olarak hiç kullanmadım. Belki arka planda beni hiç işin içine sokmadan bir sürü dertten kurtardı, ama ben hiçbir zaman orada olduğunu hissetmedim.

İşte kimsenin bu UPnP nedir diye dönüp bakmaması yüzünden Rapid7 adlı güvenlik şirketinin yayımladığı rapor aslında çok önemli. UPnP, doğası gereği ağ üzerinde bağlı cihazların bir arada kolay çalışmasını sağlayan bir teknoloji. Bunun üzerine Rapid7 demiş ki "madem dünyada ağ üzerinden birbirini tanımaya meraklı bu kadar cihaz satılıyor, şunları bir yoklayalım bakalım". Tam 5,5 ay boyunca internet üzerinde adreslenebilir IP blokları üzerine sorgular göndermişler. Sonuç? 81 milyon IP adresinden "Merhaba" diye yanıt gelmiş. Bunların da 17 milyonu SOAP adlı açık platformu destekler nitelikte, yani kollarını açmış bekleyen cihazlar. Bu bulgular ışığında Rapid7 diyor ki "UPnP cihazları sistemlerinize sızma isteyenler için gayet uygun bir saldırı noktası olabilir, ilk fırsatta bu özelliği devre dışı bırakın". Mantıklı bir tavsiye, kulak vermekte fayda var. Rapid7'nin paylaştığı raporu community.rapid7.com/docs/DOC-2150 adresinden okuyabilirsiniz.

Uzun zamandır varlığının farkına bile varamadığınız bir özellik, yakın zamanda başınıza iş açabilir diyorlar.

Televizyonu Bırakın, Uzaktan Kumandanızı Seyredin

Bugüne kadar geçtiniz televizyonun karşısına, elinizde uzaktan kumanda o kanal senin bu kanal benim dolanıp durdunuz. Ama eminim televizyon izlemek yerine uzaktan kumandanızın karşısına geçip televizyon izler gibi izlemek daha önce hiçbirinizin aklına gelmemiştir. Gelmemesi de normal. Sanatçılar zaten bunun için var. Dünyaya farklı bir gözle bakıp, gördüklerini dünyanın geri kalanıyla paylaşmak için. Tıpkı Chris Shen'in yaptığı gibi.

Londra'da yaşayan bir sanatçı olan Chris Shen, INFRA adını verdiği proje için işe 625 adet uzaktan kumanda toplayarak başlamış. Daha sonra bunları güzelce temizlemiş, bakımlarını yapmış ve kızılötesi lambaları öne gelecek şekilde televizyon şeklinde metal bir ızgaranın üzerine dizmiş. Sonra da Peggy 2 LED ekran kontrolcü üzerine kablolarla hepsini tek tek bağlamış. Sonuçta 625 adet uzaktan kumandanın kızılötesi gözünden oluşan bir televizyon çıkmış ortaya. Üstelik bu televizyonun kendine has bir özelliği daha var, seyredilemek için kızılötesi gözlük takmanız gerekiyor. Görüntülerdeki detaylar biraz zor seçilse de televizyon gayet güzel çalışıyor.

Aslında bu bana ilginç bir fikir verdi. Hani bazen mesaj bakmak veya arayanı yanıtlamak için sinema benzeri ortamlarda telefonunu cebinden çıkarırlar olur, ortam da rahatsız edici bir şekilde ışıl ışıl parlar. Acaba cep telefonlarının bir köşesine kısa mesajları veya gelen çağrıları okumak için benzer şekilde çıplak gözle görülmeyen küçük bir ekran eklenebilir mi? Kim bilir... Detayları ve videoyu chrisshen.net/infra adresinde bulabilirsiniz.

Masaüstü İşletim Sistemi Ubuntu Telefonlara Geliyor

Ubuntu, Zulu dilinde insanlık demek. Ama çoğu kişi onu bir Linux işletim sistemi dağıtımı olarak biliyor. Şu anda dünya üzerindeki en popüler Linux dağıtımı. 20 milyondan fazla kullanıcısı var. Linux işletim sisteminin doğasına uygun olarak kaynak kodlarıyla oynamak serbest, geliştirmek ve kopyalamak serbest. Hatta serbest ne kelime, keşke yapsanız da başkaları da sebeplense diye can atıyorlar. Doğal olarak bugüne kadar Linux işletim sistemi için yazılmış tüm yazılımlar bu platformda da çalışıyor. Şimdi bu işletim sistemi, akıllı telefonlara güç vermeye hazırlanıyor. Dünya yeni bir mobil platformun piyasaya girmesine hazır mı bilinmez, ama bu sorunun cevabını planlarda bir değişiklik olmazsa 2013 yılının Ekim ayında göreceğiz.

Masaüstü Linux dağıtımı Ubuntu'nun mobil sürümü olan Ubuntu Phone, beraberinde son derece ilginç vaatlerle birlikte geliyor. Akıllı telefonların ekranına uygun bir do-

kunmatik arayüze sahip olmakla birlikte, tüm masaüstü Linux yazılımlarını çalıştırabileceği söyleniyor örneğin. Ayrıca üzerine bir klavye ve monitör bağladığınızda, akıllı telefonunuzu anında Linux yüklü bir bilgisayara dönüştüremeyi vaat ediyor. Diğer bir deyişle bir masaüstü işletim sisteminin mobil temsilcisi olarak, daha önce ne Microsoft, ne Google, ne Apple'in yapabildiği şekilde masaüstü ve mobil arasındaki ayrımı tamamen ortadan kaldırmaya hazırlanıyor.

Ubuntu Phone işletim sisteminin ilk sürümleri Google'in Nexus model cihazlarına kurulabilir halde gelecek Ubuntu'nun arkasındaki şirket olan ve yazılımı satmasa bile kurumlara verdiği bakım ve destek hizmetleriyle kendine bir gelir modeli oluşturan Canonical ise ilk sürümü ürünlerine taşıyabilecek şirketlerle görüşmelerin devam ettiğini söylüyor. Biz de takipçisi olacağız. Detaylı bilgi için ubuntu.com/devices/phone adresine bakabilirsiniz.

